

Lidé nechápou a nadávají: proč si vláda půjčuje 140 miliard, když přitom říká, že je třeba šetřit? Vláda se chytla do pasti svého strašení rozvratem veřejných financí

kurzy.cz/zpravy/724927-lide-nechapou-a-nadavaji-proc-si-vlada-pujcuje-140-miliard-kdyz-pritom-rika-ze-je-treba-setrit



Česká vláda si v Bruselu hodlá půjčit bezmála 140 miliard korun. Objemný úvěr schválila v rámci aktualizace Národního plánu obnovy. Veřejnost tomu ale příliš nerozumí a je rozhořčená: proč vláda na jedné straně přichází s konsolidačním balíčkem, proč chce kdekomu „utahovat opasky“, proč dokonce snížením mimořádné valorizace penzí riskuje náraz u Ústavního soudu, když se na straně druhé chce půjčkou od Evropské komise dále výrazně zadlužit?

Více:

Vláda schválila nový Národní plán obnovy. Česká republika může navíc získat přes 170 miliard korun

Kabinet by ve zjitřené době, kdy se navíc opravdu netěší z valné podpory občanů, měl takovouto velkou půjčku umět vysvětlit. Protože jinak si zadělává na další pokles důvěryhodnosti v očích veřejnosti.

Půjčka u Evropské komise nepřichází zčistajasna. Už začátkem roku 2021, tedy ještě za vlády premiéra Andreje Babiše, získala ČR možnost půjčit si u Evropské komise, v rámci jejího programu financování postpandemické obnovy (viz zde). Jedná se objektivně o výhodnou půjčku, se splatností až 30 let a s velmi nízkou úrokovou sazbou. Ta je umožněná tím, že dané peníze si nejprve půjčí sama Evropská komise. Půjčku jí poskytnou zejména mezinárodní banky, fondy a další finanční společnosti. Za tu půjčku ručí Evropská komise, tedy i silné a relativně rozpočtově ukázněné ekonomiky v čele s Německem. Protože bankrot Německa je prakticky vyloučený, mezinárodní investoři půjčí i celé Evropské komisi za velmi nízký úrok. Jinými slovy, Česko se dostane k penězům levně, za „německý úrok“. Pokud by si půjčovalo samo, bez zprostředkování Evropskou komisí, resp. tedy hlavně Německem, bude úrok citelně vyšší.

Aktuálně je úrok na desetiletém dluhopisu vlády české zhruba 4,4 procenta, zatímco na desetiletém dluhopisu vlády německé jen zhruba 2,5 procenta. Půjčování „za německý úrok“, skrze Brusel, je tedy výhodné a Česko ním dlouhodobě ušetří, protože vskutku zaplatí na úrocích méně, než kdyby si půjčovalo samo.

Vláda přesto všechno však uvízla v pasti svých předchozích prohlášení. Ještě právě za Babišovy vlády současné vládní strany – tehdy coby opoziční – kritizovaly údajný rozvrat českých veřejných financí. Dokonce varovaly před možným státním bankrotem Česka nebo alespoň před tím, že nastupuje „řeckou cestu“. Nic z toho nebyla a není pravda. Veřejnost se však vystrašit podařilo, což

následně zásadně přispělo k volebnímu úspěchu pětikoaličních stran.

Jenže půjčka od Evropské komise popírá právě to, že české veřejné finance jsou v kritickém stavu. Pokud by totiž byly v rozvratu, či řeckou cestou spěly k bankrotu, ani Evropská komise by Česku nepůjčovala. A pokud ano, jedině pod podmínkou prosazení razantních stabilizačních opatření a rozsáhlých škrtů, jaké svého času žádala třeba po Řecku. Jenže ničím takovým Brusel svoji půjčku ani v nejmenším nepodmiňuje. Každý skutečný odborník, včetně specializovaných finančních expertů příslušných aparátů Evropské komise nebo včetně analytiků předních světových ratingových agentur, totiž dobře ví, že české veřejné finance v žádném rozvratu nebyly a nejsou, tím méně že spějí k bankrotu.

Rozvratem či bankrotem zkrátka zejména před volbami nynější vládní strany jen strašily, aby následně samy sebe mohly vykreslit jako zachránce před bankrotem. To se jim podařilo. Jenže zatímco z opozičních lavic je strašení bankrotem potenciálně přínosným politickým tahem, ve vládních pozicích se stává přítěží. Pokud by bankrot Česku opravdu hrozil, těžko by si „jen tak“ mohlo vzít půjčku 140 miliard.

Vláda by proto nyní měla veřejnosti komunikovat, že veřejné finance nebyly ani nejsou v rozvratu a že nespějí do bankrotu, takže si země může 140 miliard půjčit opravdu bez obav a bez toho, aniž by se musela uchýlovat k drastickým škrtům jako před lety Řecko. Veřejnost by pak vládní půjčku chápala.

Jenže aby takto mohla vláda komunikovat, musela by nejprve přiznat, že se tehdy, před volbami... ehm... mýlila, když tvrdila právě cosi o rozvratu či bankrotu.

Lukáš Kovanda, Ph.D.

Hlavní ekonom, Trinity Bank

TRINITY BANK

TRINITY BANK

Trinity Bank působí na finančním trhu již 25 let a vznikla transformací Moravského Peněžního Ústavu – spořitelního družstva. Má více než 92 000 klientů a její bilanční suma přesahuje 65 miliard Kč.

Trinity Bank se specializuje na privátní a korporátní bankovníctví, u fyzických osob se zaměřuje především na vkladové a spořicí produkty, které nabízejí nadstandardní zhodnocení úspor.

Více informací na: www.trinitybank.cz

Líbila se vám naše stránka? Sdílejte jí prosím:



